

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 1187/2 Prot.

Tiranë, më 11.09.2025

V E N D I M

Nr. 213, Datë 11.09.2025

Bazuar në nenin 32/1/a dhe nenin 33 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi është paraqitur ankesa nr. 176, datë 05.08.2025, e paraqitur nga z. O.Q kundër Udhëheqëses Artistike të Orkestrës Simfonike të RTSH-së, në të cilën pretendohet për diskriminim për “çdo shkak tjetër¹”.

Në përfundim të shqyrtimit paraprak të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Sipas shpjegimeve të dhëna në formularin e ankesës, subjekti ankues në mes të tjerash informon se: “Jam diskriminuar vazhdimisht dhe mënjeluar për një kohë të gjatë, që kur ka filluar punë znj. B.R, (nga shtatori 2024) si Udhëheqëse Artistike e Orkestrës Simfonike të RTSH-së.

Si Dirigjent i brendshëm i orkestrës Simfonike të RTSH (nga janari 2024), kam kërkuar vazhdimisht datat e koncerteve të mija për Kalendarin Artistik 2025-2026 dhe për Kalendarin Artistik që sapo u mbyll. I kam dërguar Udhëheqësit Artistik shumë propozime programesh dhe solistësh por nuk më janë dhënë data ose shumë pak, 2 koncerte në vit. Dhe ato pak koncerte të mija, në një pjesë të mirë ka vendosur në program vepra pa u konsultuar me mua, dhe kam marrë vesh më vonë, pasi është vendosur kalendari. Në koncertin tim, në datë 11 Korrik 2025, ka vendosur vepra pa më pyetur dhe konsultuar me mua.

Ndërkohë që është vendosur në kalendarin artistik nga Udhëheqësi Artistik i Orkestrës, disa muaj më parë, një Dirigjent i huaj (Zvicëran) F.A, të cilit i janë dhënë 10 koncerte, gjysmën e koncerteve në kalendar, kur Orkestra e RTSH ka 2 Dirigjentë të brendshëm dhe njeri prej tyre jam unë. Dirigjenti i huaj është marrë pa miratimin ose konsultimin me këshillin artistik të orkestrës. Këshilli artistik nuk ka qenë në dijeni për këtë Dirigjent të huaj dhe me çfarë kostosh vjen, etj, por

¹ Pa përcaktuar një veçori apo karakteristikë personale.

Udhëheqësi Artistik e ka bërë fakt të kryer. Para pak ditësh më tha vetë Udhëheqësi Artistik, që ky dirigjent i huaj nuk është miratuar zyrtarisht sepse ka kosto. Atëherë, si e vendos në kalendar një dirigjent pa konsultën dhe dijeninë e Këshillit Artistik dhe dirigjentëve të brendshëm, dhe mbi të gjitha i jep këtij dirigjenti, gjysmën e kalendarit Artistik.

Dhe ato pak koncerte të mija, në një pjesë të mirë ka vendosur në program vepra pa u konsultuar fare me mua. E kam marrë vesh më vonë, që ka vendosur vepra në koncert, pasi është vendosur në kalendar dhe bërë fakt i kryer. Në koncertin tim në datë 11 Korrik 2025, ka vendosur vepra pa më pyetur dhe konsultuar me mua, ndërkohe që këtë gjë nuk e bën me dirigjentë të tjerë të brendshëm ose të ftuar.

Gjithashtu, gjatë vitit kam kërkuar një plan pune që të dija cilat vepra do lexoj me orkestrën, veprat që do të interpretohen në koncertet e kalendarit vjetor nga dirigjentet e ftuar, siç e kemi pjesë të punës në dirigjentët e brendshëm. Ky plan pune nuk më është dërguar asnjëherë dhe dyshoj nëse ekziston ky plan pune, gjithmonë më është thënë në moment të fundit, çfarë veprash do punoj me orkestrën ose pak ditë para se të fillojnë provat. Disa herë më është kërkuar në një kohë shumë të shkurtër, më pak se 24 orë, të mësoj një Simfoni.

Më është kërkuar disa herë, nga Udhëheqësi Artistik i Orkestrës të shkruaj transkript, partet e klarinetave, nga La në Si bemol, sepse sipas pretendimit të saj, Drejtoria nuk i merr më me qira Klarinetat në LA, sepse kanë kosto, çuditërisht kjo mos marrje me qira e Klarineta në LA, ndodh vetëm kur kam koncert unë dhe nuk ndodh me Dirigjentë të tjerë, të brendshëm ose të ftuar. Kam pyetur Klarinetistët vetë dhe më kanë thanë që Klarinetat në La janë marrë me qira tek koncertet e fundit, përveç koncertit tim.

Koncerti im i fundit në datë 11 Korrik 2025, kisha vetëm 2 prova me orkestrën në dispozicion, pa paralajmërim, e kam marrë vesh në moment të fundit. Në përgjithësi bëhen 2 javë prova ose minimumi 1 javë, ky është standardi/mënyra që orkestra e RTSH, gjithmonë ka patur për gjatësinë e provave dhe vazhdon ta ketë dhe sot.

Data e koncertit tim të fundit është ndryshuar të paktën 3 herë. Në fillim ishte 18 Korrik 2025, pastaj u vendos 12 Korrik dhe në fund disa javë para koncertit mora vesh, që kishte ndryshuar përsëri, për tu vendosur në 11 Korrik, në të gjitha këto raste ndryshime datash, unë nuk jam lajmëruar, thjesht e kam marr vesh duke pyetur. Tek koncerti im, në datë 11 korrik, ishte pak i veçantë, sepse përmbante një vepër që e ka vendosur Udhëheqësi Artistik i Orkestrës, pa më pyetur/konsultuar, Triplin e Beethoven, me 3 solistë (Violin, Violonçel dhe Piano), të tre solistët interpretojnë në skenë në të njëjtën kohë me orkestrën dhe për këtë arsye duhej një sallë me hapësirë të duhur për këtë koncert, i cili kërkonte më shumë hapësirë se zakonisht. Ky koncert në dijeninë time ka qenë planifikuar të mbahej tek salla e Universitetit të Arteve, e cila është e përshtatshme si nga hapësira si dhe nga akustika, Orkestra e RTSH, bën aty 90% të koncerteve. Disa ditë para koncertit, mësoj që koncerti im nuk do të mbahej më tek salla e Universitetit të Arteve, sepse salla e UA nuk ishte e disponueshme, por tek salla e Qendrës Kulturore të Kishës Ortodokse, një sallë shumë e vogël për një koncert normal Simfonik, jo më për një koncert kaq të veçantë me tre solistë në skenë dhe orkestër dhe ka nevojë për më shumë hapësirë se zakonisht. Salla ishte aq e ngushtë me tre solistë sa u detyruam ta zvogëlojmë orkestrën edhe më

shumë nga çfarë kisha parashikuar. Shpjegimi për ndryshimin e sallës mu tha sepse salla e Universitetit të Arteve ishte mbyllur për pushimet e verës, ndërkohë që mund të ishin bërë përpjekje që koncerti të mbahej në sallën e Teatrit të Operës dhe Baletit, siç u bë për dy koncertet para koncertit tim. Koncertet e datës 26.06 dhe 04.07.2025, të dy këto koncerte u mbajtën tek salla e madhe e Teatrit të Operës dhe Baletit, salla që është shumë e përshtatshme, sepse ka hapësirë të mjaftueshme dhe akustikë të mirë. Kam parë kalendarin e Teatrit të Operës dhe Baletit dhe nuk ka pasur asnjë koncert tek salla e tyre e madhe, nga data 4-15.07.2025. Besoj që do ishte pyetur Teatri i Operës dhe Baletit, sepse salla ndoshta do të ishte e disponueshme për datën 11.07.2025.

Gjithashtu gjëja më e rëndë është që Udhëheqësi Artistik i Orkestrës Simfonike të RTSH, më ka kërkuar që të jap dorëheqjen, sepse mendon që unë nuk e kryej punën mirë si Dirigjent, ndërkohë që orkestrantët, janë shumë të kënaqur me mua nga ana profesionale. Koncertet që kam bërë në Shqipëri, me Orkestrën Simfonike të RTSH, kanë pasur shumë sukses dhe nga publiku kam marrë shumë vlerësime. Diçka tjetër që muzika është shumë subjektive, dikujt mund ti pëlqejë një interpretim, dikujt jo. Unë jam gjithmonë shumë korrekt në punë, nuk kam marrë asnjëherë asnjë vërejtje me shkrim ose me gojë.

Në fillim Udhëheqësi Artistik më tha që është bërë një votim për vlerësim dhe raport për mua, nga Orkestra pastaj tha nga Këshilli Artistik. I kam kërkuar disa herë me email zyrtar të RTSH, një kopje të këtij raporti të protokolluar dhe me datë, por nuk kam marrë asnjë përgjigje. Përgjigja jo zyrtare që kam marrë në telefon është, që çfarë të duhet ty raport, nuk dua të jap raportin. Kam pyetur rreth 20 orkestrantë nga orkestra dhe asnjë person nuk di të ketë pasur ndonjë votim ose vlerësim nga orkestra”.

Subjekti ankues, kërkon nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, konstatimin e diskriminimit dhe të ndalohen sulmet personale dhe pa bazë ndaj meje nga Udhëheqësi Artistik i Orkestrës Simfonike së RTSH.

Pas shqyrtimit paraprak të ankesës së depozituar pranë Komisionerit, u konstatua se ajo kishte mangësi të anës formale, në lidhje me shkakun e pretenduar nga ana e subjektit ankues dhe lidhjes shkakësore, ndërmjet trajtimit më pak të favorshëm dhe shkakut të mbrojtur.

Për këtë arsye, me e-mail-in, datë 08.08.2025, inspektori i çështjes, ka kërkuar nga subjekti ankues, shpjegime, fakte dhe prova për të identifikuar shkakun “çdo shkak tjetër”; Kopje të kërkesave që ka bërë për datat e koncerteve për kalendarin aristik 2025-2026, për propozimet e bëra për programet dhe solistët dhe planit të punës.

Subjekti ankues nuk dërgoi asnjë informacion apo dokumentacion lidhur me shkakun e pretenduar dhe dokumentacionin e kërkuar.

II. Nga shqyrtimi paraprak i ankesës u konstatua se:

Në nenin 1 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat

e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Diskriminimi përkufizohet nga ligji 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, në nenin 3, pika 1, si: “*“Diskriminim’ është çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen të pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët të të drejtave e lirive themelore të njohura nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi”.*

Në bazë të nenit 7, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprim të autoriteteve publike ose të personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Mbështetur në detyrimet ligjore të parashikuara në nenin 3 të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë në të cilën shteti merr masa për mbrojtjen e dinjitetit të njeriut dhe respektimin e lirive dhe të drejtave të tij, nenit 14 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Ligjin 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi synon respektimin me rigorozitet të parimit të barazisë përpara ligjit, barazi të shanseve dhe mundësive për të ushtruar të drejtat dhe liritë, si dhe zbatimin e efektshëm të politikave antidiskriminuese.

Vendimmarrja e KMD-së arsyetohet dhe argumentohet mbështetur në bazueshmërinë e provave e fakteve në gjykim. Kjo, pasi një moment kyç në gjykimin administrativ është edhe procesi i provueshmërisë mbi faktet objekt verifikimi, gjykimi, mbi të cilat bazohet një vendimmarrje e drejtë.

Faktet që janë objekt i të provuarit merren për bazë për efekt provueshmërie, vetëm kur ato janë paraqitur me saktësi dhe në formën e kërkuar nga ligji gjatë procesit të shqyrtimit të ankesës. Për të formuar bindjen e tij, organi administrativ, në këtë rast Komisioneri, duhet të marrë parasysh si argumentet që flasin për ekzistencën e një fakti, ashtu dhe argumentet që flasin për mosekzistencën e tij.

Në informacionin e përcjellë nga subjekti ankues pranë Komisionerit, është përcaktuar si shkak diskriminimi “*çdo shkak tjetër*”. Subjekti ankues në rastin në fjalë nuk ka paraqitur asnjë dokument apo provë, për të vërtetuar se diskriminimi i pretenduar ka ndodhur si pasojë e ndonjë karakteristike individuale specifike të tij.

Dokumentimi i tyre është thelbësor në çështjen e provimit të “shkakut” për të cilin subjekti ankues pretendon se si pasojë e posedimit të tij i kanë ardhur më pas të gjitha pasojat e pretenduara. Në

rastin e mosprovimit e mosdokumentimit të “shkakut të mbrojtur”, nuk mund të dilet në përfundimin se paligjshmëritë e pretenduara nga subjekti ankues lidhen pikërisht me këtë “shkak”.

Përsa i takon pretendimit të ankuesit për diskriminim për “çdo shkak tjetër”, i pa dokumentuar dhe i paprovuar, Komisioneri vlerëson se nuk qëndron, pasi ai nuk është “shkaku” në vetvete.

Në thelb të diskriminimit, është trajtimi i diferencuar dhe më pak i favorshëm, i shfaqur qoftë në formën e *dallimit*, *kufizimit*, *përrjashtimit ose preferencës* dhe që ka për bazë një nga shkaqet e mbrojtura nga ligji. Pra, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim më pak i favorshëm gëzon mbrojtje nga ligji. Mbrojtja nga diskriminimi sipas ligjit garantohet vetëm për ato diferenca në trajtim apo trajtime më pak të favorshme që kanë për bazë një nga shkaqet e mbrojtura. Në mungesë të një shkakut të mbrojtur, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim i pafavorshëm konsiderohet diskriminim sipas ligjit. Gjithashtu, jo çdo diferencë në trajtim është diskriminim, por vetëm ato që nuk kanë një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm. Pra, nëse për diferencën në trajtim konstatohet se ka një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, atëherë trajtimi ndryshe është i përligjur dhe nuk është i ndaluar nga ligji.

LMD, ofron mbrojtje dhe rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë në lidhje me një listë shkaqesh. Në nenin 1, ligji liston një sërë shkaqesh për të cilat garantohet mbrojtja nga diskriminimi, por mbyllet me përcaktimin se ligji merr në mbrojtje edhe shkaqe të tjera që nuk janë listuar në nenin 1.

Neni 1, i këtij Ligji është në linjë edhe me parashikimet e nenit 14 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (KEDNJ-së), e cila sanksionon mbrojtjen nga diskriminimi bazuar në një listë të hapur shkaqesh².

Në mungesë të një praktike kombëtare, Komisioneri i referohet praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ). Ky referim bëhet duke mbajtur parasysh, hierarkinë e normave juridike të sanksionuar në nenin 116 të Kushtetutës, i cili sanksionon epërsinë e të drejtës ndërkombëtare të ratifikuar nga Republika e Shqipërisë mbi ligjet e brendshme. Në referim edhe të evokimit që i bëhet Konventës në nenin 17/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, ajo merr një status kushtetues në të drejtën tonë të brendshme. Për rrjedhojë edhe praktika e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, me anë të të cilës bëhet interpretimi i Konventës, ka fuqinë e Konventës.

Referuar kësaj praktike, GJEDNJ-ja ka mbajtur qëndrimin se diferenat që kanë si bazë ose për arsye një karakteristikë personale, që e bën të dallueshme një person ose grup personash nga të tjerët, janë të lidhura me nenin 14 të Konventës dhe me këtë interpretim ajo ka përcaktuar statuse të tjera që nuk janë përcaktuar në mënyrë të drejtpërdrejtë nga neni 14, i Konventës. I njëjti arsyetim mund të na shërbejë edhe në rastin e vlerësimit të shprehjes “*me çdo shkak tjetër*”, të parashikuar në nenin 1 të ligjit 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar.

² Neni 14, I KEDNJ-së: “*Gëzimi i të drejtave dhe i lirive të përcaktuara në këtë Konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër*”.

Në çështjen Clift kundër Mbretërisë së Bashkuar (paragrafi 60) GJEDNJ-ja është shprehur se: *“Pyetja nëse ekziston një ndryshim në trajtim bazuar në një karakteristikë personale ose të identifikueshme, në çdo rast është një çështje që duhet vlerësuar duke marrë parasysh të gjitha rrethanat e çështjes dhe duke pasur parasysh se qëllimi i Konventës është të garantojë jo të drejta që janë teorike ose jo reale, por të drejta që janë praktike dhe efektive”*.

Diskriminimi karakterizohet nga trajtimi i diferencuar, pra duhet të demonstrohet se “viktima” e pretenduar është trajtuar në mënyrë më pak të favorshme, pikërisht për shkak të një karakteristike të tij që përfshihet në “shkakun e mbrojtur”, të cilën ankuesi nuk arriti ta provonte e dokumentonte se e posedonte atë.

Bazuar në përkufizimin që ligji i bën diskriminimit, jo çdo sjellje e kundërshtuar për paligjshmëri, është një sjellje diskriminuese. Një sjellje diskriminuese në çdo rast është një sjellje e paligjshme, por jo çdo sjellje e paligjshme konsiderohet diskriminuese.

Për sa më sipër, referuar nenit 33/4/ç, të ligjit 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, i cili citon se: *“Ankesa nuk pranohet nëse:, ç) ... është haptazi e pabazuar”*, ankesa nuk mund të pranohet dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj³.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 21/1, nenin 32, pika 1/a, si dhe nenin 33, pikat 1, 4/ç, të ligjit 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar,

V E N D O S I:

1. Mospranimin e ankesës të subjektit ankues z. O.Q, pasi nuk plotësohen kriteret përkatëse të parashikuara nga ligji 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, i ndryshuar.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

³ Për analogji citojmë vendimet: nr. 283, datë 19.11.2024 dhe nr. 84, datë 14.04.2025, të KMD-së.